

Æ G I D I I
H O R T E N S I I
I V R I S C O N S V L T I
O R D I N A R I I I V R I S C I V I L I S

in Academia Bituricensi Professoris,
Libelli Commentarii

I N

*L. pacta conuenta 72. D. de contrahen. empt.
Tit. singulasque leges, D. de prescript. verb. &
in factum actionib.*

H I S A C C E S S E R V N T

*In Tit. & singulas leges, D. de usufruct. ad crescent.
Tit. quando dies usufr. legat. ced.
Tit. & singulas leges, D. de transactionib.*

F R A N C O F V R T I,

Typis Sigismundi Latomi, impensis Vincentii Steinmeyer.

M. DC. IV.

Coll. Soc. I. N. S. V. Salm. ex dono Regum.

3

CLARISSIMO ET
ERUDITISSIMO VIRO IOANNI

à Toledo, Plenipedis & Nigrilacus Abbati, Reginaeque
matris Consiliario, & Eleemosynario, Aegid,
Hortensius Auctensis, Salutem.

Cum viderem interpretum ad hunc locum errores, vir clarissime, mihi facil fuit ut scis, commoueri ad succurrendum vel tentandam veram Papiniano lucem: maxime ex quo tuum mihi ad hanc rem accessit consilium & auctoritas. Postquam igitur id mihi prospere cessisse tu coram arbitratus es, quid aliud superest, quam ut ceterorum iudicium experiamur? Ea causa hanc meam opellam in publicum exire iussi, velamento nominis tui, ne quid ad bonum nomen, faustitatem & fauorem ei desit. Hic locus illustris fuit, ut plerique alii, ab infamia & inscitia interpretum, à qua nonnullos iam ut spero, vindicauimus maiori haecenus, ut tenes, inuidia quam fructu. Hunc vero & si nouissime vindicatum, repono & luce dono omnium primum, seu quod adeo ipse mihi in eo placuerim, & tanquam amator moram ferre non possim, seu quod tritura huius materia, tum in scholis, tum in foro diem, ut ita dicam, natalem & parium urgeat. Non alius tota iurisprudentia locus maioris momenti est: non alio magis publice interest de vera auctoris sententia. Scio quam prima fronte docti indoctique, vix audituri sint nostra haec, omnia de adminiculis pacta, quae postea facta detrahunt emptioni, contineri contractu videri, de iisdem eadem, ne ab ingressu quidem emptionis facta ex parte agentis inesse. Sed tamen neminem adeo ferum & morosum puto, ut non mitescere, munis & lentus huic disciplinae esse possit, qui modo se nobis docilem prabuerit. Age igitur vir Clariss. fac

AEGID. HORTEN-
SII ANETENSIS AD L. PA-
 cta conuenta 72. D. de contrahen. empt.
 Commentarius.

P Actum est duorum vel plurium in idem placitum & consensus, *l. 1. sup. de pact.* Pactorum vero quædam non tantum sunt pacta, sed etiam, & quidem proprie contractus, quædam sunt tantum pacta, non etiam contractus. Contractus sunt ea quæ per se actionem pariunt, pacta vero tantum ea, quæ non pariunt, *l. 7. sup. de pact.* & quemadmodum illa non dicuntur pacta, quamuis sint, sed magis proprie & specialiter contractus, sic etiam ista dicuntur hoc loco conuenta, id est nihil aliud quam pacta, vel certe quæ non eò usque perueniunt, vt contractum faciant actionemue per se pariant. Quo modo pro pactis conuentis habemus etiam pacta non nuda, quæ scilicet initio contractus facta sunt: quæ proprie dicuntur contractum actionemue ex eo formare, *d. l. 7. §. quinimo.* Certe enim neque ipsa magis per se aut à capite suo actionem pariunt, quam nuda seu postea facta, sed à contractu, cui adiiciuntur & cohærent, à quo hanc vim mutuuntur, quo contractu ideo contineri & inesse dicuntur, *d. §. quinimo, & §. adeo.* Quod si actionem per se parerent, iam non pacta conuenta, sed meliori & maiori nomine, vt essent reapse, sic certe appellarentur contractus, & iam non contineri vel abesse, sed continere vel per se esse dicerentur. Sic Papinianus hoc loco utitur & intelligit, quando non satis habet pacta conuenta appellare, ne (quod alias possemus) ea appellatione ea quoque pacta accipiamus, quæ in continenti cōtractus facta sunt, sed adiicit hæc verba, *qua postea facta*, quibus verbis tandem ea excludit, quæ in ingressu contractus facta sunt: & quod vult de his pactis, quæ emptioni detra-